

4. Opholdstilladelse som led i fribyordningen

4.1. Betingelserne for opholdstilladelse som led i fribyordningen m.v.

Et ophold i Danmark som led i den foreslåede fribyordning har et særligt formål og en særlig karakter.

Det foreslås, at der i udlændingeloven indføres særskilt hjemmel til, at der kan meddeles midlertidig opholdstilladelse til en udlænding, der af en kommune tilbydes ophold her i landet som led i en fribyordning.

Formålet er at give forfattere m.fl., der i deres hjemland ikke frit kan udøve deres litterære virksomhed, mulighed for ophold her i landet og sikre rammer for, at deres arbejde kan opretholdes og udvikles. Den enkelte forfatter skal endvidere så vidt muligt bidrage til det lokale kulturliv i værtskommunen f.eks. gennem deltagelse i kulturelle arrangementer. Forfatteren modtager under sit ophold økonomisk støtte, der skal give forfatteren det fornødne grundlag for at kunne koncentrere sig om sit forfatterskab og sine litterære aktiviteter i øvrigt.

Det er dog samtidig hensigten, at den enkelte forfatter under opholdet i Danmark skal søge at bevare en kontakt med og tilknytning til hjemlandet. Den pågældende skal derfor så vidt muligt fortsat udgøre en stemme i hjemlandets offentlighed og kulturliv – både under og efter opholdet i Danmark. Hensigten er således, at den enkelte forfatter skal vende tilbage til sit hjemland efter at have opholdt sig her i landet i en periode.

Det foreslås på den baggrund, at forfattere m.fl., der tilbydes et ophold i en kommune her i landet som led i en fribyordning, kan meddeles opholdstilladelse for en periode på op til to år med henblik på at kunne opholde sig her i landet og udøve deres litterære virksomhed.

Meddelelse af opholdstilladelse som led i fribyordningen skal betinges af, at den enkelte kommunes tilbud om ophold sker som led i kommunens medlemskab af en international organisation, der har til formål at tilbyde forfattere m.fl., der er udsat for forfølgelse i deres hjemland på grund af deres litterære virksomhed, et fristed for en vis periode. Den internationale organisation, som kommunen er eller ønsker at være medlem af, skal være godkendt af kulturministeren. Godkendelse skal ske efter samråd med integrationsministeren. Der henvises til afsnit 2 ovenfor og til det lovforslag, som kulturministeren samtidig fremsætter.

Meddelelse af opholdstilladelse er også betinget af, at kommunalbestyrelsen påtager sig at forsørge den

enkelte forfatter og dennes eventuelle familie under opholdet i Danmark ved at yde økonomisk støtte.

Den internationale organisation, som kulturministeren har godkendt, skal have vurderet, at udlændingen har et virke som forfatter m.v., og at han eller hun er udsat for forfølgelse på grund af hans eller hendes litterære virksomhed m.v., jf. afsnit 3.2.1.

Det betyder, at vurderingen af, om en udlænding har et virke som forfatter m.v., foretages af den internationale organisation. Udlændingenservice kan dog anmode Kunstrådets fagudvalg for litteratur under Kulturministeriet – eller andre af Kulturministeriet upegede myndigheder, organisationer m.v., f.eks. Dansk PEN og Trykkekafrihedsselskabet af 2004 – om en udtalelse om, hvorvidt den pågældende udlænding udøver litterær virksomhed. Kunstrådets fagudvalg for litteratur skal i den forbindelse vurdere, om den pågældende har produceret tilstrækkeligt til at være forfatter m.v. eller i øvrigt på anden vis har udøvet litterær virksomhed. Er dette ikke tilfældet, kan der ikke meddeles opholdstilladelse efter den foreslåede bestemmelse.

Vurderingen af, om en forfatter m.fl. er udsat for forfølgelse på grund af den pågældendes litterære virksomhed, skal også foretages af den internationale organisation.

Kriterierne for, i hvilke tilfælde en forfatter m.fl. anses som udsat for forfølgelse, fastsættes af den internationale organisation, som kulturministeren har godkendt.

Det understreges, at det ikke i forbindelse med Udlændingenservices behandling af udlændingens ansøgning om opholdstilladelse efter den foreslåede bestemmelse i § 9 c, stk. 4, vil blive vurderet, om den pågældende opfylder betingelserne for asyl her i landet efter udlændingelovens § 7. Der foretages således ikke med lovforslaget ændringer i udlændingelovens regler om adgang til opnåelse af asyl i Danmark. En udlænding, der er meddelt opholdstilladelse som led i den foreslåede fribyordning, kan ansøge om asyl, efter at udlændingen er kommet her til landet, hvis den pågældende frygter at vende tilbage til sit hjemland på grund af forfølgelse. En eventuel ansøgning vil blive behandlet efter de gældende regler af asylmyndighederne, dvs. Udlændingenservice og eventuelt Flygtningegenævnet.

Noget andet er, at Udlændingenservice løbende og i forbindelse med den enkelte ansøgning vil påse, at den pågældende kommer fra et land, hvor der sker undertrykkelse af menneskerettighederne. Hvis menneskerettighederne ifølge de generelle landeoplysninger, som Udlændingenservice er i besiddelse af, undertryk-